

A scenic photograph of the Kassa vár (castle) perched on a rocky hillside. The castle's stone walls and towers are prominent against a backdrop of rolling green hills and a blue sky with scattered white clouds. In the foreground, there are lush green pine trees. A dashed white line traces a path from the logo in the top left, around the castle, and down towards the text.

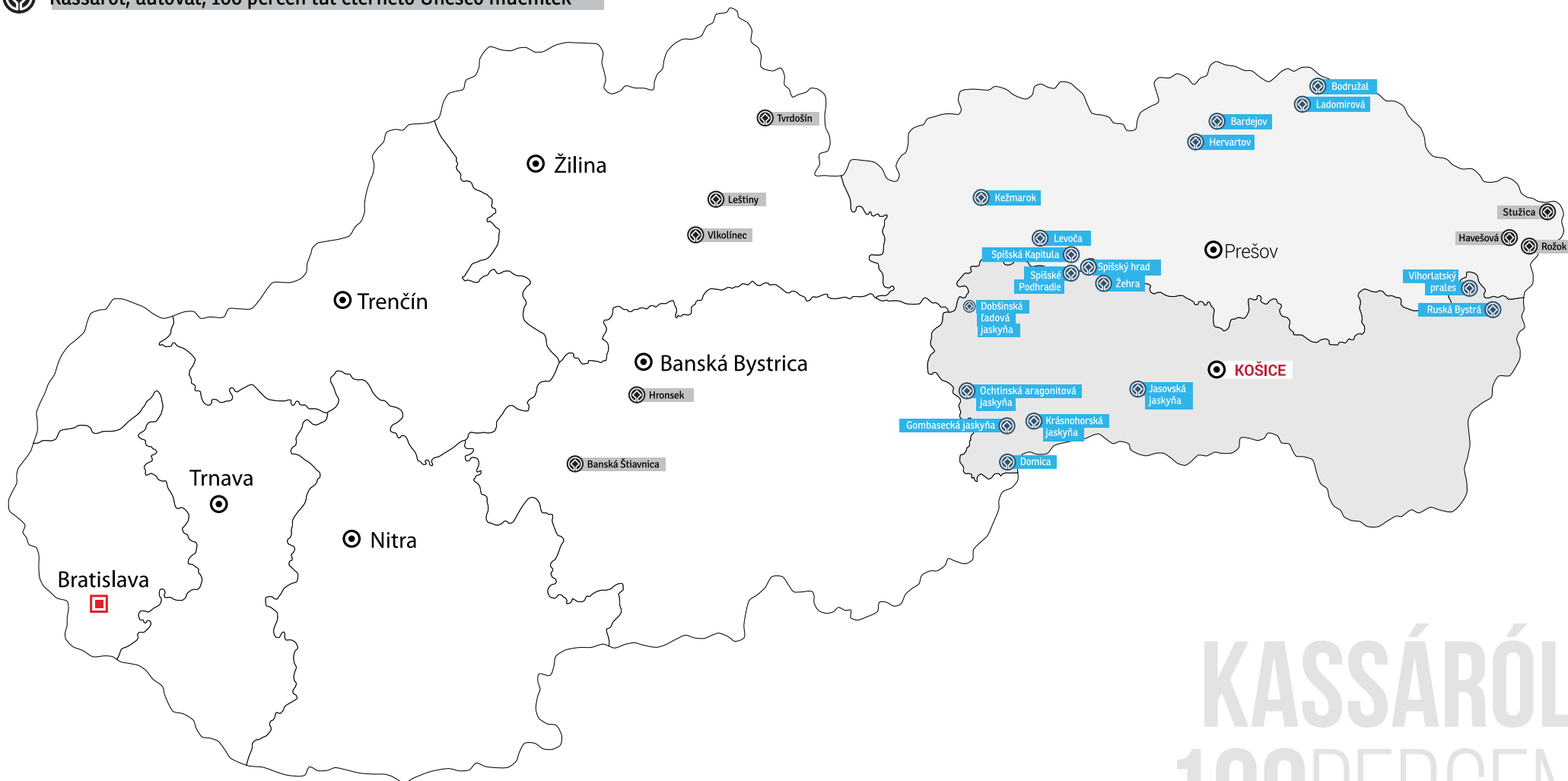
18X UNESCO KASSAROL 100 PERCEN BELÜL

ELÉRHETŐ **UNESCO**

 Kassáról, autóval, 100 percen belül elérhető Unesco műemlék

 Kassáról, autóval, 100 percen túl elérhető Unesco műemlék

KASSÁRÓL
100PERCEN
BELÜL

KASSÁRÓL 100 PERCEN BELÜL

Az UNESCO az ENSZ oktatási, tudományos és kulturális szervezete. Az ENSZ szerkezetén belül az UNESCO fő küldetése, hogy az oktatás, a tudomány és a kultúra területén zajló nemzetközi együttműködés segítségével

hozzájáruljon a biztonság és a béke megerősítéséhez. Az UNESCO 1945. november 16-án alakult meg Párizsban, 195 tagországa és 9 társult állama van.

18X UNESCO VILÁGÖRÖKSÉG

Több ezer évvel ezelőtt, utánozhatatlan természeti folyamatok vagy emberek hektoliternyi verejtéke, milliók kezének munkája által létrejött helyszínek. Talán így lehetne jellemezni az UNESCO Világörökségi jegyzékét, amely több mint 1 000, a legszebbnek, legcsodálatosabbnak és legkivételesebbnek tar-

tott helyszínt tartalmaz a világ minden tájáról. A világméretű „gyűjtemény” feladata, hogy megőrizze az emberiség legértékesebb természeti és kulturális értékeit, illetve hogy megerősítse a megmentésük érdekében folyó nemzetközi együttműködést.

A kassai régió, illetve szélesebb értelemben Kelet-Szlovákia egész területe valóban bővelkedik a világörökségi jelzővel ellátott érdekes műemlékekben és helyszínekben. Kassa, ahol egyaránt megtalálható a nagy forgalmat bonyolító vasúti és buszpályaudvar, illetve nemzetközi repülőtér is, a régió természetes központjává vált, ennek köszönhetően pedig a látogatók előszeretettel választják kiindulási pontként.

Autóval 100 percen belül kényelmesen megközelíthető 18, az UNESCO Világörökség Listáján szereplő szlovákiai emlékhely. A gyors megközelíthetőség, továbbá az egyes helyszínek történelmi, esztétikai és kulturális jelentősége számos inspirációt ad a kassai régióba érkezőknek, ahol mindenki rendkívül kellemesen és kivételes helyszíneken töltheti szabadidejét.

DOBSINAI- JÉGBARLANG

Foto: M. Réngyel

A Dobsinai-jégbarlang Szlovákia legértékesebb természeti különlegességei és kincsei közé tartozik. Mélységét és hosszúságát tekintve a legnagyobb jégbarlangok egyike a világon. Fekvésének köszönhetően a hőmérséklet egész évben fagypont alatt tartható, és hosszú távon éppen ez a tényező kapott kulcsfontosságú szerepet a jégből készült díszek kialakításában. Az eljegesedésre azokban a terekben kerül sor, ahol télen felhalmozódik a lefelé áramló hideg levegő. Ez lehűti a barlangot és fagypont alatt tartja a hőmérsékletet.

A jég kialakulásához ezen kívül a megfelelő mennyiségű szivárgó víz is fontos, amely a barlangban megfagy. A barlangban található jég ösztérfogatót 110 ezer m³-re becsülik, ami mintegy két milliárdnyi telire tankolt átlagos méretű üzemanyagtartálynak felel meg. A Dobsinai-jégbarlang a mozivásznon is megörökítésre került, az egyik legendás szlovák mesefilm helyszínévé. A Popolvár najväčší na

A jég az egész év folyamán megmarad a barlangban. Az első olyan barlangok egyike Európában, ahol villamos árammal világítanak, 1887 óta. A kassai régió leglátogatottabb barlangja.

svete (Világustája) c. film 1982-ben született szlovák-német koprodukcióban, rendezője pedig Martin Tapák, aki a Pavol Dobšinský által gyűjtött népmesékből merítette az ihletet. A barlang bejáratához, amely a Jeges üreg nevet kapta, egy szerpentines ösvény vezet, 130 méteres szintkülönbséggel.

A barlang megtekinthető útvonalának hossza 515 méter, a szintkülönbség 43 méter, időtartama mintegy félóra. A külső és a belső hőmérséklet különbsége különösen nyáron rendkívüli megterhelést jelent a szervezet számára. A barlangba belépés előtt ezért

érdemes egy kicsit megpihenni, hogy a testünk minél könnyebben tudjon alkalmazkodni. A barlang eljegesedett részein ugyanis a hőmérséklet -3,9°C és -0,2°C között mozog. A nem eljegesedett részeken valamivel melegebb van, itt a hőmérséklet közvetlenül fagypont alatti, 0,8°C és 3,5°C között.

A barlang alsó részeibe elsőként Ruffinyi Jenő, királyi bányatanácsos tört be 1870 júniusában. Egy évvel később a nyilvánosság számára is megnyitotta a barlangot.

1890-ben a barlang nagytermében hangversenyt adtak Habsburg Károly Lajos tiszteletére.

1946-ig korcsolyázni is szabad volt a barlangban, ez nyilván a nyári hőségben örvendett nagy népszerűségnek.

A parkolóból a barlangig mintegy 25 perc alatt juthatunk el, az áthidalandó szintkülönbség 130 méter.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

> május
< szeptember

100 MIN

115 KM

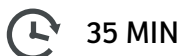
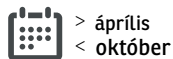
JÁSZÓI- CSEPPKŐ- BARLANG

fóto: M. Rengavít

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

A lakosság egyötöde szenved különféle allergiáktól, amelyek miatt orvosságot kell szedniük. Az orvosság azonban nem feltétlenül az egyetlen megoldás: kiváló alternatíva lehet például a szpeleoterápia is, amely a barlangok tulajdonságait, főként a földfelszín alatti aeroszolok előnyeit hasznosítja. A barlangi közeget gyakorlatilag lehetetlen mesterséges módon kiváltani, mivel port és allergéneket nem tartalmaz, relatív páratartalma pedig megközelíti a 100%-ot. A Jászói-barlang éppen egyike annak a három barlangnak az országban, amelyek többek között a légúti megbetegedések kezelésére is szolgálnak.

A barlang mindezek mellett a történelem hűségese tanúja is. Úgy tartják, hogy a jászói premontrei rend egyik szerzetese fedezte fel, a létezéséről szóló első írásos emlék pedig a XII. századba nyúlik vissza. A barlanghoz számos régészeti lelet is kötődik, ezek alapján tudjuk, hogy már a neolitik korban éltek itt emberek, sőt, egyes leletek rövid időtartamú paleolitik-korabeli népeiségre is utalnak. A barlang falain számos feliratot és rajtot láthatunk, rendkívül értékes például egy 1452-ből származó felirat, amely a brandýsi Ján Jiskra seregeinek Losonc melletti győzelmét örökíti meg, és a legrégebbi igazolt barlangfeliratnak tekintik Szlovákiában. A Denevérek Házában

1995 óta a Jászói-barlangban allergiás és asztmás gyermekek vehetnek részt gyógyüdülésen. A kezelések helyszíne a Denevérek Háza.

Azon három barlang egyike Szlovákiában, ahol a barlangi aeroszolok belégzése útján légúti megbetegedéseket kezelnek.

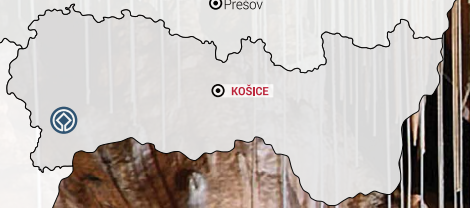
A Jászói-barlangban 19 fajta denevér él. Elsőként tették hozzáférhetővé a látogatók számára, már 1846-ban. Az UNESCO Világörökségi Listáján szereplő barlangok közül a legközelebb fekszik Kassához.

az előbbi mellett az 1576-os évszámot is megtalálhatjuk a falon.

A barlang több részén gyönyörű szinter-rétegek láthatók, hasonlóan szembeötlőek a „szinter-vízesések” és dobok. A szakemberek 19 különféle fajtájú denevért azonosítottak a barlangban, ezek főleg a téli időszakban húzódnak meg a barlang falai között. Éppen a Jászói-barlang a nagy patkósdenevér legfontosabb telelőhelye Szlovákiában. A barlang bejárható útvonalának hossza 550 méter, a látogatás 45 percig tart. Nem árt, ha jó az állóképességünk, hiszen összesen 314 lépcsőt is meg kell másznunk. A hőmérséklet a barlangban 8,8 és 9,4°C között mozog, a relatív páratartalom 90-98% közötti.

Szlovákia Németországgal egyetemben úttörőnek számít a szpeleoterápia területén. MUDr. Karol Klincko már 1968-ban elindította az ilyen jellegű kezeléseket a Gombaszögi-barlangban.

GOMBASZÖGI- CSEPPKŐ- BARLANG

A kassai régió területén több látogatható barlang is megtalálható, mindegyikük valóban egyedi és megéri, hogy a saját szemünkkel is megcsodáljuk. Érvényes ez a gombaszögi barlangra is, amelynek belső terét a mennyezetről lefelé függő szalmacseppkővek teszik egyedülállóvá. Ezek a rendkívül vékony, üreges szintercsovok (sztalagtitok) szinte megtestesítik a természeti képződmények végtelen sokféleségét. Európai különlegességnek számítanak a hófehér, üvegszerű cseppkővek, vastagságuk 2-3 mm, hosszuk 3 m. A barnásfekete mészkőfalak háttérrel gyönyörű, színpompás kontrasztot alkotnak. A barlang legmegkapóbb része a Márványterem, ahol egy 8 méter mély kút is található, illetve a Hiroshima-terem, amelynek közepén egy atomrobbanásra emlékeztető, gomba formájú sztalagnát áll. A Herényi László-teremben (aki a barlang egyik felfedezője volt) olyan sűrűn függenek a szalmacseppkővek, hogy az ember azt hinné, megkövesedett felette az eső...

A barlang a Szlovák Karszt Nemzeti Park közepén található, bejárata 250 méteres tenger-

szint feletti magasságban van. 1951-ben fedezték fel a rozsnói önkéntes barlangászok. A barlang teljes hosszából (ami mintegy 1,5 kilométer) a látogatók 300 métert járhatnak végig. A látogatás időtartama azonban így is félóra, mivel kétszer járjuk végig az útvonalat. Maga a séta fizikailag nem megerőltető,

A barlangot szalmacseppkővek díszítik, hosszuk eléri a **3 métert** is.

Az első olyan barlang Szlovákiában, amelyet szpeleoterápiás célokra is használnak.

a teljes szintkülönbség csupán 7-8 méter. A barlangbeli klímafeltételek ráadásul kiválóak a légúti megbetegedések gyógyítására – a benti hőmérséklet +9°C körüli, a relatív páratartalom 98-97%-os. Ennek köszönhetően a Gombaszögi-barlang már 1968 óta gyógybarlangként is szolgál, Szlovákiában elsőként használták szpeleoterápiás célokra.

A Gombaszögi-barlang rendszeréhez tartozik a legalacsonyabban fekvő jégbarlang a mérsékelt égövben, ez pedig a Szilicei-jégbarlang. Az eljegesedését megelőzően a barlangban több alkalommal emberek is éltek.

2016 nyarán fedezték fel a Suchý-testvérek a Gombaszögi-barlang idáig ismeretlen részeit, ahol egy óriási tavat is találtak. A barlang teljes hossza ezzel 2 km-re nőtt. Az új helyiségek azonban nehezen, csak tapasztalt barlangászok számára hozzáférhetők.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

> április
< október

70 MIN

85 KM

DOMICAI- CSEPPKŐ- BARLANG

Foto: M. Rengevit

Ha szívesen látna egy igazán titokzatos, szinte mesebeli barlangot, Domicán éppen ilyet talál: 1982-ben egy mesét is forgattak benne neves színészekkel (A só), azóta őrzi a jó és a rossz harcának nyomait.

létszáma miatt is érdekes. A mai napig 16 különféle fajukat azonosították, legnagyobb létszámban a kereknyergű patkósdenevér (Rhinolophus euryale) található meg, amelynek 1000 - 2000-es kolóniája az egyedüli Szlovákiában. A barlang mindemellett az

A barlang Kassától 95 km-re, a Szlovák Karszt Nemzeti Parkban található, magyarországi „szomszédjával”, az Aggteleki karsztban fekvő Baradla barlanggal együtt

A Domicai-barlangban **16 fajta** denevér él.
150 méteren át hajózhatunk is a földalatti Styx folyón.

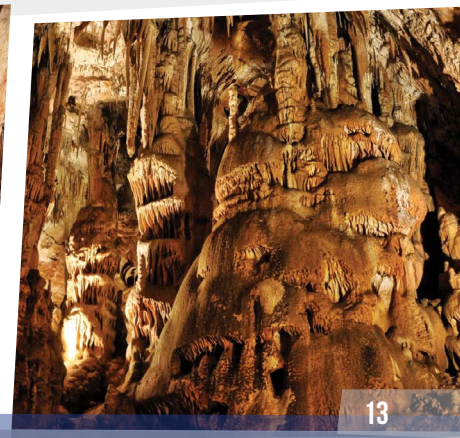
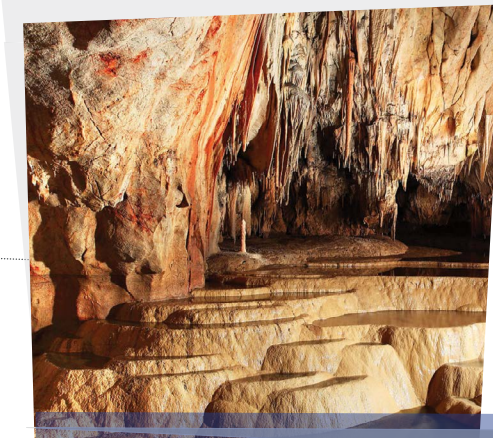
ősember életének és munkájának is élő tanúja. Az 5-6000 éves régészeti leletek igazolják, hogy a Domicai-barlangot már a korai kőkorszakban is használták.

különleges komplexumot alkotnak, teljes hosszuk meghaladja a 25 kilométert. A Domicai-barlang a leghosszabb a Szlovák Karszt barlangjai közül, a látogatók két útvonalon sétálhatnak benne végig: a rövid séta 780 méter hosszú (45 perc) és a hosszú, beelértve a hajózást is a földalatti Styx folyón, 930 méter hosszú (60 perc). A benti hőmérséklet 10,2 °C és 11,4 °C között mozog, a páratartalom 95% és 98% közötti. A bőséges karsztos díszítésen kívül a Domicai-barlang a denevérek magas

Domica egyik fő látványossága, amely híressége a barlangot, a földalatti Styx folyó, amely a görög mitológiából ismert párjáról kapta szimbolikus nevét. Ahhoz, hogy elegendő víz legyen bennem fontos, hogy télen megfelelő mennyiségű csapadék essen – ha nincs elég hó, a tavaszi és nyári esők már nem tudják megtölteni a folyót. A hajóút hossza mintegy 150 méter.

A földfelszín alatti világgal való ismerkedést a magyarországi oldalon folytathatjuk, az ottani Baradla barlang ugyanis egyazon bejegyzésben szerepel az UNESCO Világörökség listáján.

A domicai az egyetlen barlang, ahol a szezon már februárban indul és egészen decemberig tart – így tulajdonképpen az év 11 hónapjában látogatható.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

> február
< december

80 MIN

95 KM

KRASZNAHORKAI- CSEPPKŐBARLANG

foto: Martin Krištián

A kassai régióban található UNESCO által jegyzett és látogatható hat barlang között a Krasznahorkai-barlang ugyancsak kivételes. Köszönhető ez annak, hogy ebben a barlangban adrenalin és sporttevékenység is járul a látogatóshoz. Noha hozzáférhető a nyilvánosság számára, a látogatás csak képzett túravezetőkkel és teljes barlangász-felszereléssel lehetséges.

A barlangba egy táron át jutunk, amely 316 méter tengerszint feletti magasságban van, a Buzgó patak forrása mellett. A barlang teljes hossza 1 555 méter, a benti hőmérséklet 9°C körüli, a páratartalom 98%. A Krasznahorkai-barlangban különleges földi piramisok jöttek létre. A 450 méter hosszú útvonalon megcsodálhatjuk a rozsnyói barlangászok unikális cseppkővét. A látogatóknak fapallók és kötelek segítségével kell átkelniük a Buzgó patak felett, amely a barlang központi részén is végigfolyik. Éppen a patak áramlása határozza meg, hogy be lehet-e jutni a barlangba.

A rozsnyói barlangászok cseppkővét (magassága 34 m) egészen a közelmúltig a világon a legnagyobbként tartották számon, és a mérsékelt éögömben igazi ritkaságnak számít. A barlangban csak túravezetővel és barlangász-felszerelésben lehet belépni.

A maximális áramlás, amely még megengedi a látogatást, másodpercenként 300 liter, magasabb mértékű áramlás esetén a pallók már a víz alatt vannak. Vannak időszakok, amikor a víz áramlása eléri az 1300 litert másodpercenként, a legnagyobb árvíz idején feljegyzett érték pedig 6 000 l/s volt. A barlang utolsó megnyitott része, ahol a fő látványosság található, az Óriások terme. Itt áll a rozsnyói barlangászok cseppköve, amelyet hosszú ideig a legnagyobbknak tartottak a világon és a Guinness-rekordok könyvében is szerepelt.

Az impozáns sztalagnát közel 34 méter magas, súlyát 2 000 tonnára becsülik, ehhez pedig évente mintegy 200 kilót „felszed”. Még a trópusokon sem jellemző a cseppkövek ilyen mértékű gyarapodása, pedig az ottani körülmények sokkal kedvezőbbek a szinter-oszlopok kialakulásához. Összehasonlításképp: egy átlagos sztalagtit a Szlovák Karsztban több tíz vagy száz év alatt növekszik egy grammot.

A barlang fő részét egy szurdok-szerű folyosó alkotja, amely a keresztirányú repedésekben akár 45 méter magas csarnokokká is kiszélesedik.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

> június
< szeptember

60 MIN

70 KM

MARTONHÁZI- ARAGONIT- BARLANG

A Martonházi-aragonitbarlangba 104 lépcsőn át jutunk, ezután tárul elénk az a csoda, amelynek megteremtésére csak a mindenható anyatermészet képes. Egy kis ország újabb világgraszoló látványosságáról van szó, hiszen ez a barlang a világ három, látogatható aragonitbarlangjának egyike. A másik kettő Mexikóban, illetve Argentínában látható. A martonházi barlangban az aragonit három nemzedékét figyelhetjük meg, az első 121-138 ezer éves. Legnagyobb számban a második nemzedék látható, ezek több tíz centiméter hosszú, tű alakú kristályok, illetve csavart, esetenként már spirál alakú helikitek, mintegy 14 ezer évesek. A legfiatalabb nemzedék az üledékeken van éppen kialakulóban, aprócska, mindössze 2-4 mm nagyságú legyezőket formáz.

A barlang teljes hossza 300 méter, ebből 230 méter bejárható, a séta félórás. Méretét tekintve ugyan nem beszélhetünk nagy barlangról, de ez a látványosság rendkívül értékes. A színes, különféle formájú, korallokat idéző aragonitok csodálatos képeket hoznak létre. A barlang

Egyike a világ három, látogatható aragonit-barlangjának. A másik két hasonló Mexikóban és Argentínában található.

A legrégebbi aragonit-alakzatok közel 140 ezer évesek.

legszebb részének tartják a Tejút-termet, ahol a mennyezet repedéseiből függő fehér aragonit-fürtök a lámpafényben galaxisokhoz hasonló látványt alkotnak.

Ezt a világon is egyedülálló kincset teljesen véletlenül fedezték fel 1954-ben, egy geológiai feltáró alagút fúrása során. A nyilvánosság 1972 óta látogathatja a barlangot. A benti hőmérséklet 7,2°C és 7,8°C közötti, a relatív páratartalom pedig 92% és 97% között mozog.

Az aragonit kalcium-karbonát, amely különféle alakzatokban létezik – lehet oszlopszerű, cseppkő formájú, rostos, sugaras, illetve a legértékesebb forma a vasvirág, amely a korallhoz hasonló megjelenésű.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

> április
< november

95 MIN

100 KM

A VIHORLÁTI ŐSERDŐ

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

100 MIN

95 KM

Szlovákia több mint 40 százalékát erdők alkotják, ennek köszönhetően Európa egyik legerdősebb országa. Ez a kis közép-európai állam ráadásul a világon egyedülálló őserdőkkel is büszkélkedhet – az ország keleti részén rendkívül jó állapotban maradt fenn az állat-és növényvilág az erdős területeken. Az UNESCO Világörökség listáján egy nemzetközi bejegyzés tanúsítja ezt, amely németországi, más szlovákiai és ukrán területeket is magába foglal.

A kelet-szlovákiai tengert, ahogy a Széles-tavat (Zemplínska Sírava) nevezni szoktuk, a Vihorláti-hegység veszik körül. Ennek a hegységnek a része a vihorláti őserdő, az ember által érintetlen, szűz természet. A látóhatár felé nyúló természetes, 240 éves bükkfákra nézve talán eszünkbe jut az is, hogyan kötődnek egymáshoz a modern világ és az embernél sokkal hatalmasabb természet őserői. A terület nehéz hozzáférhetősége és rendszerszerű védelme mind hozzájárult ahhoz, hogy a bükkös őserdők élőhelye eredeti harmóniájában és teljes szépségében fennmaradt. Emberi beavatkozás nélkül továbbra is természetes módon zajlik az végtelen folyamatos, melynek során az előregedett fák átadják helyüket a fiataloknak, és azok azon-

A legöregebb vihorláti bükkök 240 évesek.

Az őserdőben figyelemreméltó élőlények is élnek – a foltos szalamandra, a havasi cincér vagy a kék meztelencsiga.

nal megtalálják saját maguk számára a legmegfelelőbb helyet. Ha a földre tekintünk néma csodálattal, könnyen felfedezzük az elhullott és elhalt törzsekből kinövő az aprócska zöld szárazakat és levélkékét.

A vihorláti ősbükkösbe az egyedülálló Tengersizem-tó felől jutunk, amely Szlovákiában a harmadik legnagyobb természetes tó. A víz felülete 14 hektár, a tó fenéke helyenként akár 25 méter mélyen is lehet. A Tengersizem körül ösvény vezet, körbejárva igazán szép sétát tehetünk.

A Vihorláti őserdő olyan előkelő, világhírű helyszínek társaságban került az UNESCO Világörökségének listájára, mint az amerikai Yellowstone Nemzeti Park, vagy a Grand Canyon, a Mount Everest és a Kilimandzsáró.

2012-ig csak korlátozott mértékben volt látogatható a Vihorláti őserdő, mivel katonai terület is található itt.

A Vihorláti őserdő legerjedtebb növénye az európai bükk, de találunk benne fenyőfákat, juharfákat és kőriseket is.

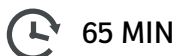

SZEPESI VÁR

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

A mint elhagytuk a branyiszközi alagút sötét folyosóját Kassa felől, feltűnik a Szepesi vár impozáns sziluettje. A korszerű építmény után a látogató a történelem néma tanújával szembesül.

A világ egyik **legnagyobb** várkomplexuma (4 hektár).

A régió és Szlovákia **legfotogénebb** helyszíne.

A Szepesi várban forgatták Rob Cohen rendező Sárkányszív és Az utolsó légió c. filmjét, utóbbit Colinom Firth és Ben Kingsley főszereplésével.

A Szepesi várban járva akaratlanul is rabul ejt bennünket a régmúlt idők szelleme, felidézve a királyok és jobbágyok korát, a középkori fegyverek és lovagi páncélok csikorgását. Az idő hangtalan krónikása ez az épület.

A Szepesi vár, mint fennmaradó műemlék nemcsak a szepesi régió, vagy Kelet-Szlovákia, hanem az egész nemzet büszkesége. Jelentősége meghaladja az ország határait, erről tanúskodik a világ közeli és távoli pontjairól érkező turisták egyre növekvő létszáma.

A megközelítése is kiváló a D1-es autópályának köszönhetően, ráadásul a közvetlen közelében is további érdekes helyszínek találhatunk.

A vár ugyanis a zsegrai Szentlélek templomával, a Szepesi Káptalannal, Szepesváraljával és Lőcse városával együtt került az UNESCO Világörökség listájára.

A várról szóló legrégebbi írásos emlék 1249-ből származik. Eredetileg végvárként működött a kora-feudális Magyar Királyság északi határán, később nemesi székhelyé vált.

A századok folyamán több nemesi család is birtokolta, hatalmi harcok színtere volt. 1780-ban tűzvész pusztította el a vár komplexumát és a Szepesi vár fokozatosan rommá alakult át. A teljes összeomlástól a műemlékvédők óvták meg, akik a XX. század második felében nekifogtak az igényes felújítási munkálatoknak, miközben munkájukat a csuszamlásra hajlamos sziklás terep is nehezítette.

A várdomb északkeleti lejtőjén egy gigantikus geoglifa – kőrajzolat látható, amely 2008-ban született Andrew Rogers ausztrál művész vezetése alatt. A képen a Szepesi várban feltárt kelta érmén ábrázolt ló látható. A rajzolat mérete mintegy 100x100 méter. Az ábra körvonalát egy 1 méter magas és 1 méter széles, szepesi travertínból álló kőfal alkotja, amelyben a kövek szabadon, kötőanyag nélkül illeszkednek egymáshoz. A kőfal hossza 800 méter, az építésében 40 kőműves és 80 helyi lakos vet részt.

A Szepesi várban általában április 1-én kezdődik a szezon és október végéig várja látogatóit.

ZSEGRA

SZENTLÉLEK-TEMPLOM

fóto: Miloš GREBEŠ

A falusi házak teteje fölé magasodó fehér ékkövet Zsegra községben biztosan nem tévesztünk szem elől. Belsejében hűen őrzi a történelem kincseit. A XIII. században épült régi templom tornyán egy rendhagyó, hagyma alakú kupola látható. A templomról szóló első írásos emlékeknek köszönhetően, amely 1245-ből származik, szereshetünk tudomást a község létezéséről is.

A századok során a templomot többször alakították, míg végül elnyerte mai kinézetét. Építészeti szempontból a késő román kor és a korai gótika stílusjegyeit örökíti meg, további érdekesség, hogy a Szentlélek-templom a mai napig szinte sértetlenül megőrizte középkori megjelenését.

A templom hajójának mennyezete eredetileg kazettás volt, ám ez sok száz évvel ezelőtt a tűz martaléka lett. A tűzvészt követően érdekes beavatkozásra került sor, melynek során a templom középső részében egy nyolcszögletű tartóoszlopot helyeztek el, amely a boltív része és két hajóra osztja a teret. Ez az építészeti különlegesség több szepességi templomra jellemző és rendkívül különlegesnek számít. A templomban levő legrégebbi tárgy a ma már nem használt, késő román kori, a XIII. századból származó keresztelődmedence,

amely az oltár mellett látható. A templom további különlegességei az értékes középkori falfestmények a XIII. és XV. század közötti öt különböző időszakból. A legismertebb képen az életfa látható.

A templom a századok során szinte sértetlenül megőrizte középkori megjelenését.

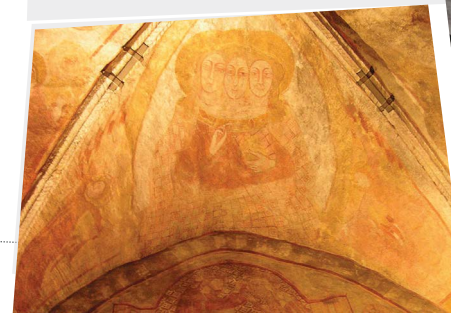
Egy oszlop hozzáadásával a belső térben két hajó jött létre, ami az egész világon különlegességnek számít.

A plébániatemplomot, amely a történelem folyamán egyaránt szolgálta a katolikus és evangélikus híveket, fallal meg is erősítették, a bejáratához 93, travertínóból készült lépcső vezet.

Zsegra község Szlovákia első tematikus útvonalának, a Gótikus útnak is egyik állomása. A Szepesség legrégebbi falvai közé tartozik, erről tanúskodnak az itt feltárt őskori leletek, például a neandertáli ember maradványai. A travertínó fejtése során a közeli, drevenyiki mésztufahegyen a régészek a mai napig találnak paleontológiai leleteket, többek között a régen kihalt állatok, pl. a mammut megkövedett csontjait.

Zsegra község kataszteri területén nemcsak egy, hanem két műemléket is találhatunk, amelyek szerepelnek az UNESCO Világörökség

listáján. A Szentlélek-templomon kívül ide tartozik a Szepesi Vár is.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

65 MIN

75 KM

LŐCSE

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

70 MIN

90 KM

Lőcse városa a Szepesi vár közelében fekszik, sajátos hangulatával, kivételes helyszíneivel bizonyára minden látogatót rabul ejt. A gyönyörű történelmi városközpontot középkori várfalak veszik körül, amelyek szinte teljesen fennmaradtak, az eredetileg 15 bástya közül hat ma is áll. A várfalak hossza meghaladja a 2 kilométert. Lőcse városa szabad királyi város volt, számos privilégiummal. A történelemkönyvek lapjain azonban nemzetközi kereskedelmi központként, a Szepesi Szászok Egyesületének fővárosaként, szepesi megyeszékhelyként és a környék kulturális, társadalmi központjaként is emlegetik. A mai Lőcse egyértelműen rendkívül gazdag múltjának köszönheti megkapó eredetiségét.

Lőcsén található a legnagyobb középkori, téglalap alaprajzú főtér Európában, amelynek oldalai 3:1 arányban aránytanak egymáshoz. A főtérrel jó állapotban fennmaradt, gazdag nemesi székelyek szegélyezik, leginkább figyelemreméltó azonban a városháza, a harangláb, a szégyenketrec és a Szepesség legnagyobb temploma – a Szent Jakab-templom. A templom a XIV. században épült és a kassai Szent Erzsébet-székesegyház után a második legnagyobb Szlovákiában. Európai szinten is különleges a belsejében látható 14

A város a legnagyobb középkori művész, a lőcsei Pál Mester kézjegye határozza meg.

Szlovákia második legnagyobb székesegyházában – a lőcsei Szent Jakab-templomban 14 gótikus és reneszánsz oltár található, ami egyedülálló az egész világon.

gótikus és reneszánsz oltár. Saját, jobbára eredeti helyükön megőrzött gótikus oltárokkal Európában csak Lőcse és Bártfa városa büszkélkedhet. Még a világ legnagyobb képtáiraiban sem láthatunk ennyi gótikus oltárt. A templomot 2015-ben Bazilika minorrá avatták.

A Szent Jakab-templom legszembetűnőbb eleme a világ legmagasabb, késő gótikus faoltára, melynek magassága 18,62 m – ez a Szent Jakab-oltár. A világhírű Pál Mester kivételes alkotásáról van szó, aki 1500 után Lőcsén tevékenykedett, fafaragó műhelye is volt a városban. A lőcsei mester művei mind kivitelezésükben, mind pedig terjedelmükben lenyűgözőek, Szlovákia-szerte megtalálhatók, a Szepességen kívül Sáros-, Gömör- és Liptó-megyékben.

Lőcse városa Kelet-Szlovákia legrégebbi zarándokhelye. A város felett magasodó Mária-hegy minden évben búcsút tartanak, 1995-ben Szent II. János Pál pápa is itt járt.

Lőcse, a Szepesi vár, Szepesváralja, Szepeshegy és a zsegrai Szentlélek-templom

a katonai, politikai és vallási központ igazán figyelemreméltó együttese, amelyhez hasonlók rendkívül gyakoriak voltak a középkori Európában, de kevés helyen maradtak fenn ilyen mértékben és szinte változatlan állapotukban.

SZEPESHELY

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

65 MIN

80 KM

Ha kitekintünk a Szepesi vár főtornyából, szinte elsőként tűnik szembe a Szepesváralja mögötti emelkedőn a várfallal körülvett, építészetileg rendkívül érdekes épület-együttes. Amit látunk, az egy egyedülálló egyházi kisváros, Szepeshely, amelyet akár egy „kis Vatikánnak” is tekinthetünk.

A városka központi épülete a Szent Márton-katedrális, amely először prépostsági templomként szolgált a királyságban. Az eredetileg román templomot a XV. században építették át gótikus stílusúra. Ekkor készült el a viszonylag nagyméretű szentély és az épület magassága a kétszeresére nőtt. A templomban nyolc oltár található, Szűz Mária megkoronázásnak oltára 500-nál is több éves. Rendkívül érdekes, már-már rendhagyóan világi jellegű az itt látható falfestmény: Károly Róbert 1317-es megkoronázását örökíti meg, akit Szűz Mária áld meg, karján a kis Jézus.

Szepeshelyet, mint egyházi kisvárost a térség „kis Vatikánjának” is nevezik. Szepeshely közelében egy keresztút maradványait tárták fel, amely a jeruzsálemi keresztutat képezi le.

A katedrális tulajdonképpen központja a várfallal szegélyezett városkának, a várfalakon három kapun át lehet átlépni. Jellegzetes a kanonokházak utcája, amely az egyetlen utcaként egyfajta tengelyét képezi a városkának.

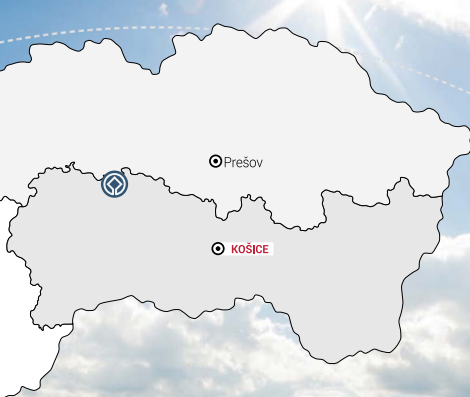
Szepeshely létrejött megerősíti az egész térség történelmi jelentőségét. Már a XI. században voltak kápolnák és temető a mai katedrális helyén. A városka már a kezdetektől fogva jelentős szerepet játszott a régió egyházi életében, a XVIII. század végére pedig püspökséggé nőtte ki magát. A XIX. század elején papi szemináriumot hoztak itt létre, illetve Szepeshelyhez kötődik Magyarország legrégebbi tanítótintézte is.

Szepeshely közvetlen közelében, a Pažicának nevezett területen egy, valószínűleg a XVII. században kialakított keresztút maradványai láthatók. Ez lehet az ország legrégebbi kálváriája, amelynek további érdekessége, hogy egy jeruzsálemi típusú kálváriáról van szó, ahol a kis kápolnák elhelyezése a Jézus-korabeli Jeruzsálemet hivatott felidézni. A Szepességi Jeruzsálemet csupán 2002-ben tárták fel teljes egészében.

Szepeshelyen járva ma is részt vehetünk egy szentmisén.

A Szent Márton-székesegyházban található az egyik legrégebbi román kori dombormű Szlovákia területén, a travertínból készült Fehér oroszlán.

SZEPESVÁRALJA

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

65 MIN

75 KM

Szepesváraljának ma mintegy 3 800 lakosa van. A múltban a legfejlettebb szepességi városok közé tartozott.

A város a vár alatti településként jött létre és ugyan az első, róla szóló írásos emlék 1249-ből származik, tudvalevő, hogy története sokkal régebbre nyúlik vissza. Az itt lakók a vár számára végeztek különféle szolgáltatásokat, ez jelentette a fő bevételi forrást. A város alaprajza a XV. század végén, a várdomb mentén húzódó utak vonalának mentén vette fel végleges formáját. A szabálytalan alakú főteret jó állapotban fennmaradt, gótikus és reneszánsz stílusú polgári házak díszítik, jellegzetes elemeik a nagykapuval ellátott aluljárók. A városban működő számos kisiparos közül leginkább a hentesek voltak ismertek.

Noha ma már nem élnek zsidók Szepesváralján, közvetlenül a II. világháború előtt viszonylag nagy arányát képezték a lakosságnak. A történelem ezen szakaszáról tanúskodik a város mögötti zsidó temető és a városközpontban álló zsinagóga. A kis létszámú ortodox közösség már elemekkel díszített zsinagógájára 1875 körül épült. Jelenleg felújítás alatt áll, de így is számos kulturális rendezvénynek ad otthont.

Egy további rendkívül érdekes helyszín Szepesváralja közelében a Sivá Brada (Szurke Szakáll) néven ismert mésztufa domb. Néhány évtizede két méter magasra tört fel itt egy gejzír, ma már ez a csökkent nyomás miatt nem lehetséges. A víz ennek ellenére egy pezsgő tavacska formájában a mai napig látható a felszínen, a domb mindkét oldalán. A Szurke Szakáll tetején a barokk stílusú Szent Kereszt kápolna áll egymagában, immár 1675 óta. A domb alatt hamisítatlan, a természet alkotta ásványvízzel tölthetjük fel palackunkat.

Ha Szepesváralján járunk, mindenképpen érdemes megnézni a solymászatot, amely az egyetlen a maga nemében Kelet-Szlovákiában. Sokat megtudhatunk itt a Szlovákiában és másutt élő ragadozó madarokról, pl. a sasokról, sólymokról, az egerésző ölyvről, baglyokról, de ezenkívül a hollóról vagy

Szepesváralja városa a XII. században valóban a Szepesi vár alsó vonalának mentén húzódott meg, a következő időszakban azonban már önálló, független várossá nőtte ki magát.

A múltban több céh is működött Szepesváralján, saját céhcímerrel, a legismertebb kisiparosok közé a posztósok, kelmefestők, cipészek és a csizmadiák tartoztak.

a Harris-ölyvről is. A solymászok bemutatója bizonyára nemcsak a gyermekek számára lesz érdekes.

Szepesváralján valamikor messziről híres, kiváló minőségű szepesi virslit gyártottak, amit, mint különlegességet, még az első világháborúig napi rendszerességgel szállítottak a budapesti szállodákba és éttermekbe.

Szepesváralja a négy középkori központ két képviselője, a Szepesi vár és Szepeshely között fekszik. Utóbbiakkal, illetve a zsegrai Szentlélek-templommal együtt 1993 óta szerepel az UNESCO Világörökség listáján.

OROSZSEBES

SZENT MIKLÓS-TEPLOM

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

100 MIN

105 KM

A Vihorlát alatt húzódó erdők csodálatos környezetében, Oroszsebes közszében található az UNESCO Világörökség listáján szereplő szlovákiai fatemplomok legkeletebbin fekvő képviselője: A Szent Miklós tiszteletére emelt templom.

A templom 1730-ban épült. A falu közepén emelkedő dombtetőn áll és megjelenése látványos kontrasztot képez a környező természetes fák zöld hátterével. A három részre osztott épület alaprajzát egymás mögé sorakozó négyzetek alkotják, egy szentélyből, egy hajóból és egy toronyból áll. Maga a szerkezet nincs ellátva külső burkolattal, a védelmét egy túlnyúló zsindeletetével oldották meg. A templom rendkívül szerény benyomást kelt. Az egyetlen hangsúlyosabb díszítőelem a harangtorony befejezése, de még az sem közelíti meg a Kárpátok területén fellelhető görög-katolikus fatemplomok jellemző díszítettségét.

A belső tér domináns eleme az ötsoros barokk ikonosztáz. Az ikonosztáz a keleti rítusú székesegyházak központja, amely építészeti és szakrális szempontból egyaránt határt képez a templom két része, a szentély (amely az istené) és a hajó (ahol a hívők ülnek) között.

A „Kárpáti hajlat szlovákiai részének fatemplomai” c. UNESCO bejegyzés legkeletebbre fekvő képviselője. Egyedülálló helyszín, a nyugalom szigete, ahol a kis templom árnyékában, a természet megkapó hátterében, belemerülhetünk az élet értelmét feszegető gondolatokba.

Az oroszebesi ikonosztáz első, fő sorában az Istenszülő Hodegetriát, Jézust mint tanítót, Szent Miklóst és Szent Paraskevát láthajuk. Az épület kisebb mérete miatt az ikonosztáz rendhagyó módon túlnyúlik az oldalsó falakra, sőt a mennyezetre is. A szentélyben ak keresztrefeszítést ábrázoló értékes ikon látható.

Oroszsebes környéke szinte korlátlan lehetőségeket kínál a test és a lélek aktív pihenésére. A számos turistaösvényen át keresztbe-kasul bejárhatjuk az erdőket, aki pedig edzettebb, tovább haladhat nyugat felé, a következő UNESCO helyszínig – az egyedülálló vihorláti ősbükkösök felé.

Az oroszebesi kis templom a keleti országrész képzeletbeli háromszögében található látnivalók legszebbje. A Szent Miklós templomon kívül ezen a kis területen egy másik görög-katolikus templomot is meglátogat-

hatunk Éralján (nemzeti műemlék), autóval, kerékpáron vagy gyalogosan, illetve kiváló célpont még az ún. Vadászfalvi travertínó, a vadászfalvi bányató a különleges, „megkövesedett” bálnával.

LADOMÉRVÁGÁSA

SZENT MIHÁLY ARKANGYAL-TEPLOM

Ladomérvágyásán álló görög-katolikus fatemplomot Szent Mihály Arkangyal védő keze oltalmazza, akinek a templomot szentelték.

Nemcsak a templom, hanem a három nagy harangot tartó harangláb is 1742-ben épült. A templom előterét a nők részére tartották fenn, akiknek nem volt joguk a hajóba belépni. A látogató bizonyára elsősorban a templom három díszített tornyát veszi észre. A legmagasabb torony éppen a nők részére fenntartott helyiség felett áll.

A templom belsejében gyönyörű, művészeti szempontból is értékes barokk ikonosztázt és oltárt láthatunk a XVIII. századból, amelyen azonban sajnálatos módon az emberiség modern történelmének szívtelen nyomait is

megtalálhatjuk. 1944 őszén Ladomérvágyása mellett zajlott a Kárpát-dukli hadművelet egyik jelentős csatája, amelynek során a község szinte teljesen megsemmisült és a felszabadítás után épült újjá. A Szent Mihály Arkangyalnak szentelt templomban elhelyezett ikonok egy része szintén megsemmisült a II. világháború során.

A templomot 17425-ben építették, egyetlen szöveget sem találunk benne, építészeti szempontból a keleti rítusú templomok egyik legértékesebbje és legszebbje Szlovákiában.

Látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

80 MIN

95 KM

RÓZSADOMB

SZENT MIKLÓS-TEPLOM

Arózsadombi Szent Miklós görög-katolikus templom a legrégebbi keleti rítusú fatemplomok közé tartozik Szlovákiában, építése 1658-ra tehető. Szerkezete rönkök, három négyzetből áll, amelyek a Szentháromságot jelképezik.

A két részből álló főtoronyban három harang lakik, a legrégebbi 1759-ből származik. A templom a község mögötti dombtető áll, természetes környezetben. A templom védőszentje Szent Miklós püspök és csodatevő, aki jótékonyága miatt rendkívül kedvelt személyiség. 300 körül Kis-Ázsiában volt püspök.

Hátul, a templom felett egy emlékmű áll annak a 400 katonának az emlékére, akik a nagy háborúban estek el és földi maradványaikat a helyi temetőben helyezték örök nyugalomra. Rózsadomb azon kevés szlovákiai községek egyike, amely mindkét világháborúban súlyos károkat szenvedett.

A rózsadombi templom 1968-tól a XX. század 90-es évéig két vallás – a pravoszláv és a görög-katolikus – közösségének szolgált. Ma már csupán a görög-katolikusok használják.

Látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

100 MIN

105 KM

KÉSMÁRK

SZENTHÁROMSÁG-TEMPLOM, A FELÚJÍTOTT ARTIKULÁRIS FATEMPLOM

1 717-ben a késmárki protestánsok 3 hónapos rekordidőben építették fel a valamikori első, kisebb méretű fa artikuláris templom helyén az „új”, Szentháromság-templomot. Az épületek egymást követték az 1681-es soproni országgyűlés rendelete nyomán, amely pontosan meghatározott feltételek mellett engedélyezte a protestáns templomok építését. A feltételek egyike az építőanyagra vonatkozott és ennek köszönhetően ma is megcsodálhatjuk ezt az impozáns, szakrális faépítményt Késmárkon. Noha külsejében kevésbé feltűnő és beleolvad a régi szepesi városi házak színvilágába, belső tere

lenyűgöző, szokatlan stílusban díszített. A templom belső felületeinek túlnyomó része, beleértve a mennyezet egészét, megkapó képekkel díszített. Érdekes mindemellett, hogy valamennyi festményt fára festették. A faragások és a XVIII. század elejéről származó oltár a késmárki Lerch János mester munkája. Az eredeti artikuláris templomból maradt fenn a mai templom közepén álló masszív keresztelőlmedence. Építészeti szempontból a templom legrégebbi része a sekrestye falazata – ami eredetileg egy 1593-ban épült fogadó fala volt, ehhez építettek hozzá a fatemplomot.

A szerényebb eredeti templom mellett egy modern, a XIX. század elején épült evangélikus templom áll. A protestáns "háromszöget" az evangélikus líceum késő barokk épülete egészíti ki, amely számos kiváló író, jeles személyiséget adott a világnak.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

info
www.ecavkk.sk

90 MIN

115 KM

HERVARTÓ

ASSISI SZENT FERENC-TEMPLOM

Hervartó község felső végében, egy enyhén lejtős területen, magasra nyúló hársfákkal és kőfallal övezve áll a zsindeletetős Assisi Szent Ferenc-templom. Az UNESCO Világörökség listáján szereplő kelet-szlovákiai fatemplomok közül ez az egyetlen, amely római katolikus. A XV. század végén épült és Szlovákiában ez a legrégebbi fennmaradt, gótikus stílusú fatemplom. Külső megjelenése több mint fél évezred elteltével is szinte érintetlen maradt.

A főoltár 1460-1480 között jött létre és Szűz Mária, Alexandriai Szent Katalin és Szent Borbála látható rajta. Egyes műtárgyak, mint pl. a szélső szárnyas oltárok eredeti darabjai és a XVI. század elejéről származó fa szentség-

szekrény, a budapesti Nemzeti Múzeumban kerültek elhelyezésre. A templom belső díszítését nagyban befolyásolta a reformáció, ebben az időben a templom rövid időre evangélikus lett. Ebből az időszakból, egész pontosan 1665-ből származnak a hajó déli falán látható festmények, amelyek Ádámot és Évát ábrázolják a tudás fája alatt, Szent György harcát a sárkánnyal és az okos és balga szüzekről szóló példabeszédet. A festmények üzenetét latin és bibliai cseh nyelven olvasható bibliai idézetek teszik hangsúlyossá.

Valószínűleg a legrégebbi fatemplom Szlovákiában.

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

70 MIN

75 KM

BÁRTFA

látogatható

Kassáról autóval

Kassáról autóval

egész évben

70 MIN

80 KM

A szlovák-lengyel határ közelében fekszik egy kisváros, amely sajátos bájával valószínűleg minden látogatót elvarázsol. Elragadó főtér, középkori emlékhelyek és egy hírneves gyógyfürdő – mindez gyönyörű természettel övezve. Bártfa. A bártfai főtér téglalap alakú, színes, gótikus stílusban épült polgári házak szegélyezik. A bártfai városfal-rendszer az egyik legtekélyesebb egész Európában. A XIV. század végén Bártfa szabad királyi város lett.

A helyi kalmárok és kézművesek ügyességét dicséri a 64-féle kisiparos és a több mint 50 cég. Ennek köszönhetően Bártfa a XIV. és XV. században virágkorát, ún. arany korszakát élte. A Bártfán álló középkori épületek legértékesebbje a Szent Egyed – bazilika. 11 gótikus szárnyas oltárával európai különlegességként tartják számon.

A főtér további jellegzetes eleme a késő gótikus városháza, amely 1590 óta szinte pontosan a polgári házakkal szegélyezett Városház tér közepén áll. Ma a Sárosi Múzeumnak és érdekes múzeumi tárgyakkal ad otthont, illetve hangversenyeket is tartanak benne. Páratlan építészeti stílusának köszönhetően Bártfa számos alkalommal nyerte el.

a Szlovákia legszebb városa címet az internetes szavazásokon.

A Szepesi-Magura tövében, a környező fenyőerdők nyugalmat árasztó meghittségében található az egyik legjelentősebb

A Bártfafürdőt említő első írásos emlék 1505-ből származik.

európai gyógyfürdő – Bártfafürdő. Az itteni gyógyhatású forrásokról szóló első írásos emlék a középkorból származik. A gyógykezelések és a jótékony hatású ásványvíz mellett elválaszthatatlanul a fürdőhöz tartoznak a gyönyörű parkban és az erdei ösvényeken megtett séták is.

A világörökség további jelentős része Bártfán a zsidó suburbium. Kelet-Szlovákia urbanisztikai kuriózumáról van szó, hiszen a térségben ez az olyan egyetlen, részben fennmaradt zsidó vonatkozású épület-együttes, fürdővel és zsinagógával, amely tervezetten a Talmud előírásai alapján épült.

Bártfát ma Szlovákia leginkább gótikus városaként említik, ahol a legjobb állapotban maradt fenn a városvédő-falszerkezet. A városfalakon kívül fennmaradt a kapu és tíz bástya is.

Bártfa járási székhely, Felső-Sáros központja, lakosságának száma 35 000 főre tehető.

SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG

Az UNESCO reprezentatív szellemi örökség listáján Szlovákia 4 bejegyzéssel szerepel. Elsőként került fel a listára 2008-ban a fujara, mint az ország jellegzetes hangszere és a fujarán játszott zene. Öt évig „szóolóban szólt”, egészen addig, míg 2013-ban csatlakozott hozzá a terhelyi (Terchová) népzene. További két évvel később, 2015-ben egy újabb, a zenéhez kötődő tárgy került fel a listára, mégpedig a duda és a dudás kultúra. Az eddig utolsó bejegyzés a szlovákiai hagyományos bábjátszást örökíti meg és 2016-ból való.

A fujara és a fujarán játszott zene

Ha a szlovákiai természetről, az itt élő emberek keze munkájáról, kézművességéről nézegetünk gyönyörű felvételeket, talán nincs is más zenei aláfestés a fujara átható, mélyen zengő hangján kívül, ami autentikusabban szólna. A fujara egy rendkívül hosszú síp, amelyen három lyuk található. A hangszer két részből áll, egy szélesebb, legfeljebb 2 méter hosszú síp és 50-80 centiméteres síp. A régi időktől kezdve főként a közép-szlovákiai pásztorok szolgáltatták meg. Nemcsak népi hangszer, hanem történelmi és egyedien kidolgozott művészeti tárgy is egyben. A fujara hangja bűgő, könnyed, elengedhetetlenül hozzátartozik Szlovákia színességéhez.

A terhelyi népzene

Terhely község Közép-Szlovákia északi részén fekszik, és amellett, hogy a szlovák nemzeti hős Juraj Jánošík szülőhelye, egyúttal a hagyományos népi kultúra, a népszokások és a folklór szinonimája. A szellemi világörökség listáján szereplő bejegyzés az itt megtalálható jellegzetes népzenet örökíti meg. A vonós hangszereken előadott ritmikus, táncba hívó dallamokat kisebb létszámú, vokális és hangszeres csoportok szolgáltatták meg. A terhelyi folklórcsoportok fellépése gyakran hozzátartozik különféle fesztiválok műsorához is, ezek közül a legismertebb a Jánosik-napok Nemzetközi Népművészeti Fesztivál. A hagyományos, szájról-szájra örökített népzenei kultúra a terhelyi és környékbeli lakosság büszkesége és egyfajta védjegye is egyben.

A duda és a dudás kultúra

A duda (gajdy) a hagyományos népzenei hangszerek jellegzetes képviselője, több száz, de akár ezer ismert. Az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Listáján nemcsak a hangszer, hanem a dudás kultúra is szerepel, beleértve a különleges, síppal ellátott bőrszák előállításához és megszólaltatásához kötődő tevékenységeket. A dudás kultúra főként a Szlovákia területén dolgozó földművesek és pásztorok régi hagyományait jelenti, gyökerei egészen a XIV. századra nyúlnak vissza. A szlovákiai dudás kultúra megőrzését, terjesztését és fejlesztését egy erre specializálódott céh is segíti. A szlovák dudások céhe jelenleg megközelítőleg 40 olyan térséget tart nyilván, ahol a mai napig fennmaradt a dudások hagyománya.

Hagyományos bábjátszás Szlovákiában

A bábszínház Szlovákiában nem csupán művészet vagy színházi műfaj. Teret nyújt egyben a különféle világnézetek kifejeződésének és mivel középpontjában leginkább a gyermekek állnak, az erkölcsi normák átörökítésében, az oktatásban és a nevelésben is szerepe van. A bábszínház a szlovákiai színházi és irodalmi hagyományok szerves része. A hagyományos bábok fából készültek, mozgásukat különféle technikákkal teszik lehetővé. A bábjátszás eredetileg családokhoz, dinasztiákhoz kötődött, ahol az egymást követő nemzedékek egymásnak adták át a mesterség csínját-bínját.

#KOSICEREGION

Kövessék youtube-csatornánkat
#kasiceregion

WWW.UNESCONADOSAH.SK

Kiadta	Košice Régió Turizmus 2017
Felélős szerkesztő	Lenka Vargová Jurkóvá
Szöveg	Viktor Wurm Martin Michálek
Szakértő	Miroslav Kudla Marcela Michálková Lubica Pinčková Jaroslav Stankovič
Grafika	Attila Török
Fotó	Peter Olekšák Július Szabó - Traveltipy.com Miroslava Šeregová Hnatková Miloš Greisel Viktor Wurm Attila Török Martin Krestján Michal Rengevič - Správa slovenských jaskýň archív Košice Régió Turizmus Depositphotos

A projekt a SZK Közlekedés- és Építésügyi Minisztériumának pénzügyi támogatásával valósult meg. ISBN 978-80-89839-04-9

MINISTERSTVO
DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

9 788089 839049